

การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

สรุปบทเรียนจากการพัฒนาความรู้ รอบที่ 2 ประจำปี 2568

นางสาวสมจินต์ วานิชเสถียร

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

บทนำ

ผู้นำทีม มีบทบาทสำคัญ ในการนำทีม การสร้างแรงจูงใจ การโน้มน้าวต่อการสื่อสาร เป็นผู้นำต่อการสร้างความสัมพันธ์

ทีม มีทั้งขนาดใหญ่และเล็ก มีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตั้งขึ้นมาเพื่อภารกิจของแผนก หรือขององค์กร มีความเข้าใจในปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงานร่วมกัน

ทีมงานในอดีตและปัจจุบัน

ทีมในอดีต: ที่ผ่านมารับคำสั่ง รับภารกิจมาดำเนินการตามนั้น ทำงานตามหน้าที่หรือบทบาทตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย

ทีมในยุคใหม่: มีอิสระ มีความยืดหยุ่น ความยอมรับ ทำงานแล้วต้องการให้คนในทีมเห็นผลงาน และยอมรับ

บทที่ 1 แนวคิดและหลักการเหตุผลสำคัญของการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

ผู้นำทีม ต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ และทักษะ ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การจัดการกับการเปลี่ยนแปลง และการลงมือทำให้เกิดผลลัพธ์ สามารถทำให้คนในทีมรู้สึกละอายใจที่ทำงานนั้นเป็นประโยชน์ มีการพูดให้เกียรติ เคารพซึ่งกันและกัน นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่แผนกหรือองค์กรต้องการ

ประเภทของทีม ได้แก่ ทีมที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ทีมที่เป็นการจัดตั้งขึ้นระหว่างองค์กร หรือทีมที่เป็นการจัดตั้งขึ้นระหว่างหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นทีมที่เป็นทางการ ทีมที่ไม่เป็นทางการ ทีมที่เป็นถาวร หรือทีมเฉพาะกิจ

ลักษณะของทีมที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่

- มีเป้าหมายชัดเจน ทีมตั้งขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ใดต้องมีความชัดเจน
- มีผู้นำทีม ที่คอยควบคุมสมาชิก ต้องมีความสามารถในการสื่อสาร การโน้มน้าวใจ และการสร้างแรงจูงใจ
- มีสมาชิก ที่รู้หน้าที่ตนเอง ต้องมีความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีความไว้วางใจกัน มีความอดทน มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความสุขในการทำงาน และทำงานด้วยความตั้งใจ
- มีคุณค่า ที่องค์กรมอบให้หรือที่สมาชิกในทีมมอบให้ หรือคุณค่าที่ผู้นำในทีมมอบให้ เป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นแรงผลักดันมีส่วนทำให้ทีมบรรลุเป้าหมายได้

บทที่ 2 การบริหารทีมงาน การสื่อสาร การตัดสินใจของทีม และการโน้มน้าวใจภายในทีม

หลักพื้นฐานในการยึดเหนี่ยวของทีมและความสำเร็จ ได้แก่

1. ทีมต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน กำหนดเป้าหมาย กำหนดระยะเวลาทำงาน และวางแผนการทำงาน
2. ทีมต้องมีเป้าหมายที่ตรงกัน สมาชิกในทีมและผู้นำทีมจะต้องมองเป้าหมายเดียวกันและร่วมมือกันทำงานให้ประสบผลสำเร็จ
3. ทีมต้องมีสมาชิกที่มีคุณภาพ ต้องมีทักษะที่ตรงกับงาน มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อความสำเร็จของทีม มีเป้าหมายร่วมกัน มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ และมีความพร้อมในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
4. ทีมต้องมีแรงจูงใจ
5. ผู้นำและสมาชิกในทีมต้องเห็นคุณค่าของสมาชิกในทีม
6. ผู้นำต้องเป็นผู้นำที่ดี
7. ผู้นำทีมต้องเสริมการเรียนรู้หรือเพิ่มเครื่องมือในการทำงานแก่สมาชิกในทีม เช่น การอบรมเพิ่มความรู้ความสามารถให้แก่สมาชิกในทีม

บทที่ 3 จิตวิทยาของการทำงานเป็นทีม การสร้างและพัฒนาทีมงานให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

องค์กรต้องชัดเจนในเป้าหมายและวิสัยทัศน์ หากคนที่ใช่ มีคุณภาพที่เหมาะสมกับงานในองค์กร คนที่มีทักษะความรู้ และมีความพร้อมในการมีส่วนร่วม ร่วมมือร่วมใจไปกับองค์กร

ผู้นำต้องครบเครื่อง ได้แก่

- สามารถมองการณ์ไกล จะมองอะไรได้ไกลกว่า วิเคราะห์ ค้นหา และประเมิน
- สามารถเห็นอะไรก่อนคนอื่น จะเห็นปัญหาก่อนคนอื่นเสมอ เห็นวิกฤต
- สามารถชิงลงมือก่อนคนอื่น ความได้เปรียบทางธุรกิจ เกิดจากการคิด เห็น ทำ

การเข้าใจตนเองและผู้อื่น ได้แก่

- ก่อนจะเข้าใจผู้อื่น เราต้องเข้าใจตนเองก่อนว่าเรามีความรู้ มีทักษะเพียงพอ มีคุณลักษณะหรือนิสัยที่เอื้อต่อการประสบผลสำเร็จหรือไม่
- คนที่ประสบความสำเร็จหรือคนที่เป็ผู้นำ จะเข้าใจธรรมชาติ ความเห็นเหมือนเห็นต่าง
- ก่อนจะคุยกับคนอื่น เราต้องมีการวิเคราะห์มาก่อนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เราอย่าหวังว่าให้คนอื่นปรับเข้าหาเรา เราต้องปรับตัวเรา ความรู้สึก และความคิด

การสร้างแรงจูงใจให้คนในทีม ได้แก่

- องค์กรหรือผู้นำเองก็เป็นแรงจูงใจ อะไรคือแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้คนอยากทำงาน อยากตื่นนอนตอนเช้า และอะไรที่ทำให้ไม่อยากตื่นขึ้นมาทำงาน ต้องหาและวิเคราะห์ หาสาเหตุ และปรับปรุง
- ถ้าองค์กรหรือทีม สามารถทำให้คนในทีมเกิดความรู้สึกหรือความเชื่อได้ว่า ถ้าเค้าทำสิ่งใดก็ตามมีคนชื่นชม ทำให้เค้าเจริญเติบโตและก้าวหน้าได้ การทำให้คนมีแรงจูงใจอะไรบางอย่าง แล้วแต่ว่าคนต้องการมีความคาดหวังอย่างไร
- ถ้าคนในทีมหรือผู้นำ ทำตามที่พูดและปฏิบัติตนเอง ก่อให้เกิดขึ้นได้ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ความไว้วางใจ ทำให้คนเกิดความเชื่อมั่นได้ เพราะมีผลต่อการทำงานเป็นทีมอย่างมาก

บทที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ความขัดแย้งและการจัดการแก้ปัญหาและความเปลี่ยนแปลง

การตัดสินใจของทีม ได้แก่

- ควรสร้างบรรยากาศของการยอมรับ การให้โอกาส รับฟังซึ่งกันและกัน ให้อีกฝ่ายหนึ่งแสดงความคิดเห็นแต่รับฟังว่าอีกฝ่ายมีความคิดเห็นอย่างไร และจะมีวิธีการสื่อสารอย่างไรกลับไปอีกฝ่ายหนึ่ง
- ควรรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ จะทำให้การตัดสินใจง่ายขึ้นและยากต่อผลกระทบที่ตามมา
- ก่อนการตัดสินใจ ควรคาดการณ์สิ่งที่เลวร้ายที่สุดที่อาจเกิดขึ้นหลังจากที่ตัดสินใจ ถ้าการตัดสินใจครั้งนี้เกิดความผิดพลาด ถ้าแย่สุดจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง
- พยายามให้คนในทีมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การประเมิน และการวิเคราะห์ผลลัพธ์เป็นไปตามที่คิดไว้หรือไม่ เป็นไปตามคาดหวังหรือไม่ ถ้าสามารถสร้างวัฒนธรรมของการทำงานแบบนี้ได้ จะเป็นข้อดีของทีมอย่างมาก
- การตัดสินใจแต่ละครั้งอาจเจอปัญหา อาจพบอุปสรรคอะไรบ้าง จะมีวิธีการป้องกันหรือแก้ไขปัญหายังไง
- ปัญหาอาจมาจากสมาชิกในทีม ข้อมูล ตัวผู้นำเอง หรืออาจมาจากปัจจัยภายนอก สามารถควบคุมหรือจัดการกับปัญหาได้หรือไม่

วิธีการเพิ่มผลลัพธ์ หรือการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์ มี 4 อย่าง ดังนี้

1. เลิกทำสิ่งที่เคยทำทันที หากไม่เกิดผลลัพธ์และประโยชน์
2. ทำสิ่งที่เกิดผลลัพธ์และประโยชน์น้อย ให้น้อยลง
3. เพิ่มสิ่งที่ทำให้เกิดผลลัพธ์และประโยชน์ที่เราทำน้อย ให้มากขึ้น
4. เพิ่มสิ่งที่ไม่เคยทำแต่เกิดประโยชน์และผลลัพธ์ที่ดี ให้มากขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

ในการทำงานเป็นทีมต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ผู้นำต้องวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการสื่อสาร สมาชิกในทีมมีความสามารถ มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน ผู้นำและสมาชิกมีความสามัคคีกัน การวางแผนการทำงาน รับฟังความคิดเห็น คาดการณ์ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในทีมและปัจจัยภายนอก เพื่อให้งานตามที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ